

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		DP. 2007/412	8 mei 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Ingezonden stuk in de Boerderij van 17 april 2007 'Natuurboer op achterstand'			2

_____ Geachte Voorzitter,

In het Algemeen Overleg met de gecombineerde commissievergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer op 19 april 2007 heb ik u toegezegd bij brief nader in te gaan op het artikel in de Boerderij van 17 april 2007 getiteld 'Natuurboer op achterstand' (bijlage 1).

In voorkomende gevallen wordt grond aangekocht op basis van een aankoopstrategieplan (ASP). In een ASP legt de provincie vast volgens welke richtlijnen en tegen welk prijsniveau grondaankoop plaatsvindt. In een ASP wordt aangegeven welke strategie ten aanzien van grondverwerving wordt gevoerd en voor welke tijdsspanne dat plaatsvindt en de aanleiding/redenen voor die strategie. Zo wordt bijvoorbeeld afgesproken alle grond in een specifiek gebied voor dezelfde prijs te verwerven.

In het ingezonden stuk, waarnaar het artikel verwijst (bijlage 2), wordt indirect gesproken over een gebied in Drenthe: de Peizermaden. Voor dit gebied is een ASP ontwikkeld om waterretentie gecombineerd met natuur (EHS) versneld te realiseren. Snelheid was hier gewenst vanwege de flinke wateroverlast in Drenthe noord en de stad Groningen.

Voorafgaand aan het definitief vaststellen van het ASP is rond de jaarwisseling in december 2006/2007 geïnventariseerd wat de boeren in het gebied wilden: verkopen, particulier natuurbeheer (PNB) of het plan van toedeling in het kader van het Landinrichtingsplan afwachten. Voor 5 van de 300 hectare werd gekozen voor particulier natuurbeheer en voor de overige hectares voor verkoop. Vervolgens is in mei 2006 een ASP definitief vastgesteld met een looptijd tot 31 december 2006. In het ASP is door GS bepaald dat alle boeren *hetzelfde bedrag* krijgen als ze gaan verkopen, namelijk het prijsniveau waarvoor 75% van de agrarische grondtransacties in de voorgaande tijd in het gebied in en rond Peizermade hadden plaatsgevonden. Doordat in het gebied ook veel hogere gronden zijn gelegen kwam de 75% grens op €22.500 per ha.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
8 mei 2007	DP. 2007/412	2

Mede op basis van de genoemde 75% grens en vanwege de dubbele doelstelling in het gebied, namelijk EHS en waterberging, en gezien het feit dat in dit specifieke gebied in korte tijd een oppervlakte van circa 300 ha moest worden gerealiseerd is in het definitief door GS vastgestelde ASP een prijs van € 25.500 opgenomen. Op deze wijze is in het betreffende gebied in beperkte tijd veel grond gekocht voor een vaste prijs.

Een van de boeren, die oorspronkelijk voor verkoop had gekozen, heeft medio 2006 voor één perceel een aanvraag voor particulier natuurbeheer ingediend. Dit perceel is vervolgens door DLG/BBL op verzoek van directie Regelingen van LNV (die de SN-aanvraag had ontvangen) onafhankelijk getaxeerd op de actuele agrarische waarde, conform de procedure die hoort bij een SN-aanvraag. Deze laaggelegen en relatief slechte grond had een waarde van € 17.000 per ha. De betreffende boer heeft uiteindelijk al zijn grond, zowel de slechte als de betere, voor de vaste prijs verkocht.

In het licht van het vanaf 1 januari 2007 operationele ILG behoort het tot de verantwoordelijkheid van de provincies om te beoordelen welke grondprijzen in specifieke situatie worden gehanteerd. Ik ga ervan uit dat de provincies binnen deze verantwoordelijkheid rekening houden met de gemaakte afspraken over het grondprijsbeleid en over de realisatie van het particuliere natuurbeheer.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

De overheid hanteert geen eenduidig aankoopbeleid voor landbouwgrond voor **Particulier natuurbeheer**.

Natuurboer op achterstand

Boeren worden niet gestimuleerd door de overheid om mee te doen aan particulier natuurbeheer. Het aankoopbeleid van landbouwgrond ten behoeve van natuur verschilt enorm. Dit zeggen SBNL en de Federatie Particulier Grondbezit (FPG) in een ingezonden brief in *Boerderij*. Zij ontvangen hierover vele klachten van boeren.

Beide partijen zijn nauw betrokken bij aanleg van natuur. Volgens hen zet de overheid particulier natuurbeheer op achterstand door twee prijzen te hanteren voor grond.

Wat is er aan de hand? Boeren krijgen een hogere vergoeding voor de grond als die doorgegeven wordt aan grote terreinbeherende organisaties, zoals Natuurmonumenten of Staatsbosbeheer. Wie zelf natuur wil beheren, krijgt een vergoeding die gebaseerd is op

een lagere grondprijs. Dienst Landelijk Gebied (DLG) voert de opdrachten uit voor hoofdzakelijk provincies. De provincies zien klaarblijkelijk liever dat grote beheerders de grond in eigendom krijgen.

Donderdag 19 april is er in de Tweede Kamer een algemeen overleg over de investeringen in het landelijk gebied en de rol van DLG hierin. ■

TIP Meld klacht

Bel of mail met het Meldpunt Particulier Natuurbeheer als u klachten heeft of tegen knelpunten aanloopt als u een natuurterrein wilt aanleggen. Het meldpunt is te bereiken op telefoon (0318) 57 83 40. Meer info: www.sbnl.nl of www.grondbezit.nl.

KORT

Omzetgroei bij Rijnvallei

Bij Coöperatie Rijnvallei is de omzet in zowel veevoer als bij de Welkoop-winkels in 2006 met dik 6 procent gestegen. In voeders was de omzet €75,2 miljoen, bij de winkels was dat €13,4 miljoen. Dat blijkt uit de jaarcijfers van de middelgrote coöperatie. Het bedrijf maakte een nettowinst van ruim €1 miljoen. Daaruit krijgen de leden naar rato van hun afname van voer, gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen een nabetaling van in totaal €343.000.

Oud-Kamerlid Oplaat nertsenambassadeur

Voormalig VVD-Kamerlid Gert-Jan Oplaat is benoemd tot ambassadeur van nertsenhouders, verenigd in de Nederlandse Federatie van Edelpelsdierhouders. Hij vertegenwoordigt hen ter verdediging van hun voortbestaan. De SP wil een verbod op de nertsenfokkerij met een wetsvoorstel afdwingen.

Controle bio-landbouw

De Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) en Skal gaan controlegegevens over de biologische keten uitwisselen. Daarmee willen ze het toezicht op de biologische voedselproductie en de kwaliteit en voedselveiligheid verbeteren. Voortaan gaan de diensten adresgegevens, analysesresultaten, informatie over monsternames en geconstateerde afwijkingen aan elkaar doorgeven.

Loonwerkers willen minder uitbreiden

De uitbreidingsplannen van de loonwerkers zijn sterk gedaald ten opzichte van 2005. Vorig jaar gaf 10 procent van de loonwerkers aan te willen uitbreiden. In 2005 was dat nog 16 procent. Dit blijkt uit onderzoek van AgriDirect. In Gelderland, waar veel loonwerkers zitten, zijn relatief veel uitbreidingsplannen, namelijk 13 procent. Nog geen 1 procent wil stoppen met het bedrijf.

COMMENTAAR

BOERDERIJ

Zorgboeren, natuurboeren, educatieboeren en recreatieboeren zijn een voorbeeld in Europa.

Nieuwe boeren slaan bruggen

Marcel Henst, hoofdredacteur

BUITENLANDSE politici kijken veel positiever tegen de Nederlandse boer aan dan onze eigen Haagse parlementariërs, stelt Albert-Jan Maat. De nieuwe voorzitter van LTO is jarenlang Europarlementarier geweest. Hij weet dat de

Nederlandse boer elders bekend staat als ondernemer die voldoet aan maatschappelijke wensen. Dat is een heel ander geluid dan in Nederland vaak wordt gehoord. Hier ligt bij linkse politici toch vooral de nadruk op gebrek aan dierenwelzijn of wordt de economische zelfredzaamheid van het boerenbedrijf betwijfeld.

LTO en Maat ziet veel scherper dan Haagse politici dat er wat veranderd is. Verderop in deze *Boerderij* (pagina 34) demonstreren boeren die pleegkinderen opvangen hun betrokkenheid bij de samenleving en hun veranderingsgezindheid. Nederland telt inmiddels pakweg 10.000 boeren die allerlei diensten aanbieden.

Zorgboeren, recreatieboeren, educatieboeren en natuurboeren vonden een neventak die weinig meer met het traditionele bedrijf te maken heeft. Scholen komen met hele klassen langs om te leren hoe de boer werkt. Zonder veel tamtam is zo de nieuwe boer opgestaan.

Die nieuwe boer slaat op heel andere manieren een brug met de burger dan de oude boer. In het verre verleden kwam de stedeling op het boeren erf om er melk, eieren, vlees en aardappelen te kopen. Zo was er contact en wisten mensen hoe de agrarische productie in elkaar zit. De supermarkt is tussen producent en consument in komen staan. Jonge mensen weten niet meer waar voedsel vandaan komt. Juist op het erf van de nieuwe boer komen burgers weer in contact met de landbouw. Dat is grote winst.

LTO en LNV zien een gemeenschappelijk belang om de nieuwe boer onder de aandacht van politiek en samenleving te brengen. Dat is een goed plan. In de ogen van het buitenland zijn hier immers de modelboeren te vinden. Sommige Nederlandse burgers hebben die boeren al ontdekt. Bij politici moet dat respect ook af te dwingen zijn.

BOERDERIJ

Onafhankelijk weekblad sinds 1915

Een uitgave van
Reed Business Information
Hanzestraat 1
7006 RH Doetinchem;
Postbus 4
7000 BA Doetinchem
tel. (0314) 34 99 11

REDACTIE

tel. (0314) 34 94 46,
fax (0314) 34 43 97
e-mail:

boerderij@reedbusiness.nl

Hoofredactie:

Hoofredacteur: drs. Marcel Henst

Adjunct-hoofredacteur: ing. Rochus Kingmans, ing. Johan Oppewal, ing. Henk Dokter (Bureau Den Haag)

Ondernemen: ing. Johan Oppewal (chef), drs. Joost Beekman, ing. Martijn ter Horst

Akkerbouw en mechanisatie: ing. Geert Hekkert (chef), ing. Bas van Hattum, ir. Martijn Knuijvers, ing. Luuk Meijering

Varkenshouderij: ing. Leo Tholhuijsen (chef), ing. Martin ten Hooven, ir. Guus ten Hove, ir. Marleen van Sleuwen

Veehouderij: ing. Leo Tholhuijsen (chef), ir. Wim Esselink, ing. Wijnand Hogenkamp, ing. Jacco Keuper

Boerenleven: ing. Rochus Kingmans (chef), ing. Margreet Welink

Internet, Markt en Vleesvee:

ing. Robert Bodde (chef), ing. Kees van Dooren, ing. Marc Dijkerman, ir. Wieja Heida, ing. Anne-Marie van der Linde, ir. Karin Oonk-Nooren

Eindredactie: ing. Johan Oppewal (chef), Jos Hillebrand, ing. Paul de Jonge, Annet van der Linde, Gerrit Wesselink, Willeke Wissink

Vormgeving: ing. Leo Tholhuijsen (chef), Rini Viets (art director), Kees Graf

Redactie-secretariaat:

Claudia Bokkers, Dory Drent
Documentatie: Linda Bonte-Baart

Aan dit nummer werken mee: Monique Eugelink, Han Ham-mink, Jennie van der Horst, Peter Nilsson, Lex van de Oudeweetering, Herman Roozen, Arja Versteeg, Manon de Vries, Eric Wientjes

ADVERTENTIES

tel. (0314) 34 98 67,
fax (0314) 34 95 88

Uw opgegeven gegevens kunnen worden gebruikt voor het toezenden van informatie en/of speciale aanbiedingen door Reed Business Information en speciaal geselecteerde bedrijven. Indien u hier tegen bezwaar heeft, stuurt u een briefje naar Reed Business Information, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808 7000 AV Doetinchem.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze (elektronisch, mechanisch, fotokopieën, opnamen, of enige andere manier) zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgever en auteurs verklaren dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld. Evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor

www.actiefindelambouw.nl
e-mail: verkoop.landbouw@reedbusiness.nl

Commercieel manager:
Paul Evers,
tel. (0314) 34 93 45

Advertentieverkoop

Noord-Nederland:
Daniëlle Dubbelman,
tel. (0314) 34 93 87

Midden-Nederland:
Ton Overbeek,
tel. (0314) 34 92 22

Zuid-Nederland en België:

Jos Hermsen,
tel. (0314) 34 94 11

Rubrieksadvertenties:

tel. (0314) 34 98 70

Direct-Marketing: Elsevier DM:
tel. (0314) 34 97 25, e-mail:

ElsevierDM@reedbusiness.nl

Leveringsvoorwaarden: Op alle aanbiedingen, offertes en overeenkomsten van Reed Business Information bv zijn van toepassing de voorwaarden welke zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel in Amsterdam.

ABONNEMENTEN

Hoofd lezersmarkt:

Casper Niesink

Lezersmarketing:

Rients Koopmans (manager),
Katja Garritsen-Beulink (coördinator)

Klantenservice

Postbus 808, 7000 AV Doetinchem

Telefoon: (0314) 35 83 58 (op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur), fax: (0314) 34 90 48, e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl

Abonnementsprijs Boerderij €155 per jaar; plus één vakdeel €250; plus twee vakdelen €310; plus drie vakdelen €367,50. Voor Vleesvee geldt een jaarlijkse toeslag van €52. Alle prijzen zijn incl. 6 % BTW.

Jaarabonnement België en overige landen op aanvraag. Abonnements kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Opgave via www.boerderij.nl of bij onze Klantenservice. Abonnements lopen automatisch door, tenzij uiterlijk 30 dagen voor de vervaldatum bij onze Klantenservice wordt opgezegd. Dit kan schriftelijk, telefonisch of per e-mail.

Ook voor informatie over uw lopende abonnement kunt u contact opnemen met onze Klantenservice.

Directeur: Eddy Reuling

Reed Business Information

www.reedbusiness.nl

de juistheid of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. Lezers wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren.

Lid Eurofarm, het samenwerkingsverband van Europese uitgevers van agrarische tijdschriften.

Nederlands uitgeversverband

Groep uitgevers voor vak en wetenschap

Druk: Senefelder Misset bv, Doetinchem.

BRIEVEN

Gelijke monniken, gelijke kappen

Boerderij nr. 25, 20 maart, 'DLG drijft grondprijs op', pag. 4 t/m 8.

Het Boerderij-onderzoek naar grondprijzen en de rol van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) op de grondmarkt, heeft verschillende reacties opgeleverd bij het Meldpunt Particulier Natuurbeheer. Dit meldpunt is ingesteld door de Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied (SBNL) en de Federatie Particulier Grondbezit (FPG).

De belangrijkste aanleiding waren klachten over grondprijzen en taxaties. Storend is dat DLG twee prijzen hanteert voor dezelfde grond. Wanneer ze taxeert voor een particulier die natuur wil realiseren, rolt er soms een veel lager bedrag uit dan wanneer DLG aankoopt voor Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer of de Landschapen. SBNL en FPG vinden dat een getaxeerde agrarische waarde altijd hetzelfde bedrag hoort op te leveren.

Een eigenaar van grond binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) kan drie dingen doen:

1. gewoon doorboeren;
2. verkopen aan DLG tegen de getaxeerde agrarische waarde;
3. zelf de landbouwgrond omzetten in natuurterrein.

Voor dat laatste, particulier natuurbeheer, groeit de belangstelling. DLG taxeert de agrarische waarde van de grond. Die waarde is aanzienlijk hoger dan voor natuurterrein. De eigenaar ontvangt dat verschil, vaak 80 procent van de agrarische waarde, als hij de bestemming landbouwgrond omzet in natuurterrein.

Een heldere werkwijze, maar zo werkt het niet altijd in de praktijk. Er zijn zorgwekkend grote verschillen. Een praktijkvoorbeeld: een boer wil in de EHS tientallen hectares grond omzetten in particuliere natuur. DLG taxeert de agrarische waarde op circa €17.000 per hectare. Dat levert de eigenaar 80 procent, ofwel €13.600 per hectare op. Tot zover prima. Vervolgens doet DLG voor dezelfde grond een bod om het aan te kopen en door te leveren aan een grote natuurorganisatie. Nu is het bod voor deze grond ineens €25.500 per hectare.

Wat blijkt? DLG heeft van de provincie opdracht gekregen om de grondprijs te baseren op de gemiddelde grondprijs van een veel grotere regio met goed landbouwgebied. Ineens wordt de gemiddelde prijs €22.500 per hectare. Daar bovenop mag DLG nog eens €3.000 zetten als premie

voor waterberging. Als de eigenaar de natuur zelf wil gaan ontwikkelen, kan hij daar naar fluiten. Voor hem is de keuze €13.600 ontvangen met eigen particuliere natuur, of bijna het dubbele (€25.500) bij verkoop voor de natuurorganisatie.

Is het verwonderlijk dat deze boer kiest voor het hoogste bedrag en dat hij zijn mooie plan voor eigen natuur maar laat varen? DLG valt overigens weinig te verwijten. Zij voert de opdracht van de overheid uit.

De overheid meet met twee maten. Ze bevoordeelt natuurorganisaties en remt particuliere natuur. Onacceptabel. Voor dezelfde grond moet voor hetzelfde doel dezelfde prijs gelden. Dan kunnen grondeigenaren een eerlijke keuze maken voor particuliere natuur. Gelijke monniken, gelijke kappen!

Hans Veurink (SBNL) en Ekko Aertsen (FPG), Meldpunt Particulier Natuurbeheer

Simplistisch theekransje

Boerderij nr. 26, 27 maart, 'Boer vreest manipulatie', pag. 4 t/m 6.

Over welk onderzoek hebben we het hier eigenlijk? Heeft er ooit iemand enig wetenschappelijk onderzoek gezien? De Minas-wetgeving en ook haar opvolger maken pijnlijk duidelijk dat een en ander nergens op gebaseerd is. Feit is dat Wageningen Universiteit en het ministerie van LNV al jaren een gesloten circuit vormen, dat al die tijd zijn gang kon gaan zonder dat iemand controleert of alles wel waar is. Of huldigt de moderne wetenschap tegenwoordig het standpunt dat de meeste stemmen de waarheid vertegenwoordigen? Van de Tweede Kamer hoeft je ook niets te verwachten, die slikt alles voor zoete koek.

Voor ammoniak geldt precies hetzelfde. Ammoniak is niet te meten, omdat de samenstelling van lucht steeds wisselt. Alles wat er gebeurt, tot je eigen ademhaling aan toe, heeft te maken met die samenstelling. De oplossing is dan net als bij de mestwetgeving om het probleem te zoeken in de meetapparatuur.

Beste mensen, dit is toch geen wetenschap? Dit is bezigheidstherapie! Hoe kon het gebeuren dat een universiteit die ooit wereldwijd aan de top stond, is verworpen tot een simplistisch theekransje? Voor wat betreft de €200 miljoen die jaarlijks aan dit geleuter besteed wordt: ik wil ook wel een partij onzin de wereld in helpen en ik doe het voor de helft!

H.A.M. van der Pol, Tollebeek